



PROGRAM PODPORY  
ČESKÉHO  
KULTURNÍHO  
DĚDICTVÍ  
V ZAHRANIČÍ

## Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

**Akademický rok:** 2023/24

**Destinace (země, město):** Srbsko, Bělehrad

**Jméno, příjmení:** Denisa Walková

**Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav):** Bělehradská univerzita, Filologická fakulta, Katedra slavistiky, kabinet bohemistiky

Český jazyk se v Bělehradě vyučuje formou čtyřletého bakalářského programu. Jedná se o jednooborový program (Český jazyk, literatura a kultura), který, na rozdíl od českého systému, není završen státní závěrečnou zkouškou ani obhajobou bakalářské práce. Po splnění všech zkoušek student získává titul bakalář. Následný magisterský program trvá 1 rok, student tvoří a obhajuje diplomovou práci (buď na literární, nebo jazykovědné téma) a je mu udělen titul master.

Předmět určený pro jednooborové studenty bohemistiky se jmenuje *Savremeni češki jezik I-VIII, grupa G (glavni)* (Současná čeština I-VIII, skupina G (hlavní)). Během jednoho akademického roku studenti absolvují dva předměty (např. *Savremeni češki jezik I, II* je určený 1. ročníku). Studenti nastupující na fakultu jsou většinou bez dřívější znalosti češtiny, v závěrečném ročníku se očekává výstupní úroveň C1. Aktivních studentů – bakalářů v akademickém roce 2023/24 bylo 17: (1. ročník – 3, 2. ročník – 3, 3. ročník – 6, 4. ročník – 5).

Hodinová dotace je následující:

Ročník	Předměty	Hodinová dotace	Vyučující
1.	<i>Savremeni češki jezik I, II</i>	3 x 90 min	Snežana Popović, Nataša Srđić, Denisa Walková
2.	<i>Savremeni češki jezik III, IV</i>	4 x 90 min	Snežana Popović, Nataša Srđić, Denisa Walková
3.	<i>Savremeni češki jezik V, VI</i>	4 x 90 min	Snežana Popović (překladová cvičení) Denisa Walková
4.	<i>Savremeni češki jezik VII, VIII</i>	4 x 90 min	Snežana Popović (překladová cvičení), Denisa Walková

Český jazyk lze na univerzitě studovat nejen jako hlavní obor. Katedra slavistiky rovněž nabízí čtyřsemestrální předmět *Savremeni češki jezik I-IV, grupa P (pomoćni)* (Současná čeština I-IV, skupina P (vedlejší)). Tyto lekce jsou nabízeny studentům všech oborů, nejčastěji však této možnosti využívají slavisté a studenti knihovnictví. Hodinová dotace (pro všechny skupiny) je 2 x 90 minut, skupiny jsou rozděleny na začátečníky a mírně pokročilé (1. akademický rok = P1 a P2; 2. akademický rok = P3 a P4). Lekce pro začátečníky vyučuje srbská lektorka, pokročilou skupinu vede lektorka z Česka. Výstupní znalost odpovídá úrovni A2. V akademickém roce 2023/24 navštěvovalo začátečnickou skupinu 13 studentů, v pokročilých lekcích bylo studentů 10, většinou z oboru Rusistika.

Uváděné počty studentů však nejsou konečné – oficiální číslo (především v jednooborovém programu) je vyšší, a to kvůli studentům, kteří nemají splněny veškeré studijní povinnosti a opakovaně docházejí na zkouškové termíny. Bělehradská univerzita poskytuje svým studentům neomezený počet pokusů v šesti zkouškových obdobích (leden, únor, červen, červen/červenec, srpen/září, září).

Milou zprávou je, že studenti jsou relativně motivováni, a to jak bohemisté, tak letošní skupina nebohemistů, která plní P skupinu. Pro většinu bohemistů bylo studium českého jazyka první volbou a jak sami tvrdí, rádi by našli uplatnění v oboru (jako lektoři, tlumočníci a překladatelé, zaměstnanci velvyslanectví nebo firem, jež vyžadují znalost srbského a českého jazyka). Vyšší motivace u některých se projevuje nejen na lekcích, ale také v dalších aktivitách, např. účast v domácí překladatelské soutěži, tvorba školního časopisu *Lenochod*, účast na recitačních akcích fakulty, a v neposlední řadě pomoc během příprav večírku pro nové studenty. Nadto není výjimkou, že se studenti účastní i mimouniverzitních událostí jako jsou každoroční *Festival českých a slovenských filmů* pořádaný Velvyslanectvím ČR v Bělehradě.

Aktivitu studentů dokládá i jejich zájem o studium v České republice na semestrálních programech (Erasmus+, Ceepus) a letních školách. Bilance za letošní rok je 1 studentka na Erasmu+ na Masarykově univerzitě v Brně a 1 student v programu Ceepus na Karlově univerzitě v Praze. Jedna studentka si netradičně zvolila jako místo studia bohemistky pracoviště ve Varšavě. Již tradiční je spolupráce s Kabinetem češtiny pro cizince Masarykovy univerzity (v ak. roce 2023/24 2 studentky).

Předmět *Savremeni češki jezik (grupa G)* zahrnuje jak procvičování gramatiky a konverzace, tak seznámení s českými reáliemi, kulturou a historií. Výuka vedená českou lektorkou probíhá od 2. semestru 1. ročníku výhradně v českém jazyce (1. a 2. ročník má navíc k dispozici i srbské lektorky). Procvičování řečového a psaného projevu je základem výše zmíněného předmětu, proto především starší ročníky pravidelně píšou eseje na téma příbuzné aktuálně probírané látky (např. vztahy, životní prostředí, kriminalita aj.). Komunikační dovednosti jsou pak rozvíjeny skrze párové a skupinové diskuze, výukové kartičky nebo simulace reálných situací. Všechny skupiny (jak bohemisté, tak studenti jiných oborů) mají k dispozici učebnice. Primárním materiálem, který je v Bělehradě používán, je *Čeština pro cizince A1–B2* od M. Boccou-Kestřánkové, lekce jsou pak doplňovány další literaturou nebo materiály lektorky (hand-outy, přehledy gramatiky, články z novin a časopisů, hudba, podcasty, rozhovory, videa, tipy na webové stránky, instagramové účty, mobilní aplikace na procvičování dané problematiky atd.). Výběr z užívané literatury je nabídnut v tabulce níže:

<b>Publikace</b>	<b>Autor</b>
<i>Čeština pro cizince A1 a A2</i>	Boccou Kestřánková, M. a kol.

<i>Čeština pro cizince B1</i>	Boccou Kestřánková, M. a kol.
<i>Čeština pro cizince B2</i>	Boccou Kestřánková, M. a kol.
<i>Czech it UP! 5 (úroveň C1)</i>	Hradilová, A. a kol.
<i>Čeština pro život 1, 2</i>	Nekovářová, A.
<i>Basic Czech 1, 2, 3</i>	Adamovičová, A. a kol.
<i>Čeština pro středně a více pokročilé</i>	Bischofová, J. a kol.
<i>Česky krok za krokem 1</i>	Holá, L.
<i>Cvičebnice B1</i>	Bischofová, J. – Hrdlička, M.
<i>Adaptovaná próza (Josef Čapek: O pejskovi a kočičce; Brněnské legendy, Pražské legendy, Staré pověsti české a moravské)</i>	Holá, L. a kol.
<i>Česká čítanka</i>	Kořánová, I.

Kromě učebnic, gramatik a odborných publikací mají studenti k dispozici širokou nabídku beletrie – jak prózy, tak poezie. Bohemistická sekce univerzitní knihovny čítá kolem 4 500 knih. Univerzitní audiotéka nabízí přibližně 270 DVD od klasických filmů po současné komedie.

Na rozdíl od knihovny je vybavení učeben skromné. K dispozici je tabule a fix, v jedné třídě se nachází LCD televizor a počítač. Ten je připojen k internetu, a proto jsou možnosti prezentace českých médií širší, než byly dříve. Učebny bohemistiky se nacházejí ve sklepení univerzitní budovy, proto byla (za příznivých podmínek počasí) výuka přesunuta do blízkého parku. Toto prostředí příjemně ovlivnilo klima lekcí.

Lektorka sdílí kabinet s kolegy bohemistiky a slovakistiky (asi 10 osob), o stůl se dělí s jednou ze srbských kolegyň. Pracovní stůl je vybaven počítačem s připojením k internetu.

Od ak. roku 2020/21 je výuka českého jazyka nabízena také studentům na jazykovém gymnáziu (Filološka gimnazija Beograd, Kamenička 2). Skupinu „začátečníci“ navštěvovaly 2 studentky, skupinu „pokročilí“ 1 student. Devadesátiminutové lekce byly vyučovány prezenční formou, skupiny se střídaly dle sudého a lichého týdne. I přes malý počet studentů vedení gymnázia stále podporuje ideu o nabízení lekcí českého jazyka, a proto bude výuka probíhat

i v následujícím akademickém roce. Student, který absolvoval všechny 4 roky studia češtiny projevil zájem o budoucí studium češtiny na Filologické fakultě (alespoň jako povinně volitelný či volitelný předmět).

Výuka jazyka na gymnáziu se zaměřovala především na komunikační základy využitelné pro potřeby každodennosti. Pokročilá skupina používala učebnici *Česky krok za krokem 1* Lídy Holé a čítanku adaptované prózy *Povídání o pejskovi a kočičce*, skupina „začátečníci“ *Češtinu Expres 1* stejné autorky. Lekce byly doprovázeny online podporou k procvičování (Quizlet, LearningApps, Krátké české zprávy), nebo vědomostní hrou Brainbox Česká republika. Všechny aktivity se u žáků těšily oblibě.

Působení na lektorátu nezahrnuje pouze výuku češtiny. Součástí je vytváření „doprovodného“ programu nebo zapojení se do aktivit České besedy nebo spolupráce s Velvyslanectvím ČR v Bělehradě. Lektorka se spolupodílela na organizaci překladatelské soutěže, jejíž vítězi získávají stipendium na Letní škole slovanských studií MUNI, nebo plánované akce *Českého dětského dne*.<sup>1</sup> Kromě toho se letos jako tradičně konal večírek ku příležitosti přivítání nových studentů (*Pasování zobáků*).

Již před dvěma lety bylo navázáno (po šestileté pauze) na vydávání časopisu studentů bohemistiky *Lenochod*. O největší podíl práce postarali studenti 4. ročníku a pár dobrovolníků z ročníku třetího. Svou aktivitou pokryli nejen většinu článků, které se v časopise objevily, ale také se postarali o vytvoření autorské titulní strany (za podpory AI). Nadto zajistili praktické záležitosti spojené s vydáváním časopisu, jako je vyhledání a oslovení vhodné tiskárny, zajištění čísla ISSN v národní knihovně ad.

Co se týká mimořádné aktivity studentů, studenti 3. a 4. ročníku přispívají obsahem různého rázu (recenze na českou literaturu, tipy na české filmy a hudbu, představení české kultury, informace k zahraničním studijním pobytům) na svůj Instagram bohemisticka\_zahrada.

Na závěr pár slov k životu v Bělehradě. Lektoři podepisují smlouvu na dobu určitou, která je po souhlasu všech zúčastněných stran prodloužena. Pravidelný 14denní plat je daněn, zároveň je strháváno zdravotní a sociální pojištění. Univerzita poskytuje tyto zaměstnanecké benefity: měsíční kartu na městskou hromadnou dopravu (s výjimkou měsíců červenec a srpen), stravné v rámci školních jídelen a ubytování na studentských kolejkách. Kvalita služeb jídelny a nabízené

---

<sup>1</sup> <https://mzv.gov.cz/belgrade/cz/informace/kultura skolstvi a krajane/x3 cesky detsky den v belehrade.html>

stravy je však na pováženou. Bohužel ani ubytování není srovnatelné s ubytováním běžného občana Bělehradu. Teplá voda teče pouze v určitou denní dobu, k dispozici není pračka. Kuchyňský koutek neposkytuje sporák ani lednici. Připojení k internetu není stabilní a často vypadává. Problémy jsou také s elektřinou, výpadky nejsou občasné, někdy nefunguje celý den. Samostatnou kapitolou je pak „skládka skla“ pod okny pokoje, do které se sváží kontejnery plné skleněného odpadu v nočních hodinách, nejčastěji od 3. hodiny ranní. Na kolejích byla dříve možnost ubytování návštěv, dlouhodobé spolužití s partnery není dostupné.

Brno 29. července 2024

Mgr. Bc. Denisa Walková, Ph.D

*obrazová příloha*



*Budova Filologické fakulty*



*Pěší túra Sremski Karlovci – Novi Sad*



*Workshop S češtinou do praxe II*